

RESPOSTA DEL PRESIDENT DE LA GENERALITAT A LA LLETRA DEL SENYOR BOFILL

Ha estat cursada, pel senyor President de la Generalitat, la següent lletra:

"Senyor Jaume Bofill i Matas, Ciutat.

Honorable diputat: He rebut la vostra lletra del 2 del mes que som, no sense sorpresa, donada la resposta que ja us havia fet, com vós mateix dieu, el conseller de Governació.

Comprovades les dades que demaneu pel Consell de la Generalitat, us són tramessas per l'esmentat conseller.

No vull recollir de la vostra lletra més que la insidiosa qualificació amb què jutgeu l'obra del Govern de la Generalitat. Vós sabeu perfectament que tergiversau la realitat. Mai no podrà qualificar-se de clandestina l'obra d'un Govern heterogeni en el qual han estat representats tots els partits republicans de Catalunya i el vostre precísament per un home tan destacat com Manuel Carrasco i Formiguera. No oblideu, tampoc, que en aquest Consell l'Esquerra Republi-

cana de Catalunya, hi era voluntàriament en minoria.

Sempre he estat home prou clar davant del poble i vosaltres heu pogut constatar, en ocasió no fluyana, quina és la meua adhesió a la clandestinitat.

Deixeu-me creure, també, honorable senyor diputat, que aquesta resposta satisfarà plenament els vostres desigs i us aferrarà en els anhels de col·laboració que manifesteu en la vostra lletra.

Vostre afectíssim, FRANCESC MACIÀ"

PRIMER CONGRÉS NACIONAL

EL DIRECTORI DEL PARTIT, ELS PARLAMENTARIS D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA QUE HAN ASSISTIT A L'ASSEMBLEA DE LA GENERALITAT, I DIVERSOS ELEMENTS REPRESENTATIS DE LES COMARQUES CATALANES, HAN ACORDAT, DESPRES D'ALGUNES CONVERSES TINGUES AQUESTS DIES, I TENINT EN COMPTE TOTES LES NECESSITATS DEL PARTIT, QUE LES SESSIONS DEL PRIMER CONGRÉS NACIONAL TINGUIN LLOC A LA NOSTRA CIUTAT ELS DIES 23 I 24, DISSABTE I DIUMENGE, D'AQUEST MES, EN EL LOCAL QUE FAREM PUBLIC OPORTUNAMENT

SESSIO, A LA CAMBRA

El fet de Castilblanco promouen un debat violentíssim, que motiva la intervenció del senyor Azaña per tal de precisar els punts de vista del Govern en relació a la guàrdia civil

Madrid, 5. — Comença la sessió a tres quarts de cinc, sota la presidència del senyor Besteiro.

La concurrència de diputats a primera hora, es molt poca. Al banc blau, no hi ha ningú. Els tribunes poc concorregudes. Es llegeix i s'aprova l'acta de la sessió anterior.

Entren els ministres d'Instrucció Pública i Marina. Els escans es van animant. Entra també el ministre del Treball.

Es dona compte de la dimissió presentada del càrrec de vice-president del Congrés, per don Salvador Madariaga, per haver estat nomenat ambaixador a París.

El President dona compte que la Federació Gallega proposa per a substituir-lo el senyor Gómez Parache.

Així s'acorda. Entra el cap del govern i els ministres d'Agricultura i Obres Públiques.

Es dona compte també de la petició de dos diputats demanats contra els diputats senyors Balbotín i Sediles.

República, que no s'ha aplicat en diverses ocasions i pregunta si els successos motivats per la vaga de Badajoz no donaren motiu per aplicar aquesta llei.

La vaga general fou declarada per la Unió General de Treballadors, encara que afortunadament, no pels seus alts dirigents, que eren aliats a ella, i aquesta vaga declarada com a protesta contra les autoritats, és tant més paradoxal per quant l'agrupació socialista de Badajoz, tenia diputats que la representaven a les Corts i ministres que la representaven en el govern, i per comptes de recorre a ells es decidí per una vaga absurda que ha donat el tràgic resultat que tots lamentem.

Aquesta llei de defensa de la República fou arrencada al Parlament amb repugnància de tots els elements liberals.

Demana al govern que no es faci en tot, més que una exaltació natural del seu temperament.

Diu que respecta al govern i també el partit socialista, el vertader i al noble partit socialista, però li sembla absurd que la llei de defensa de la República, no s'hagi aplicat automàticament.

Acaba dedicant un record als que calgueren víctimes del seu deure i també a tots els que calgueren víctimes de la seva ignorància.

UNA VEU ENTRE ELS SOCIALISTES: Del caciquisme. (Grans rumors i protestes dels radicals).

EL PRESIDENT diu que si així s'estima, aquesta proposta pot convertir-se en interpellació, però prega s'eviti interrupcions.

EL MINISTRE DE LA GOVERNACIÓ contesta al senyor Hidalgo dient que la llei de defensa de la República no ha estat aplicada fins ara en cap mena de vaga, perquè el ministre de la Governació ha tingut una cura extremada en no aplicar-la, si no era absolutament

indispensable i entenia que quan una vaga no presentava, una forma virulenta, l'aplicació de la llei no hauria servit més que per a agreujar la situació.

EL MINISTRE DE LA GOVERNACIÓ diu que no li constava que a la vaga de Badajoz poguessin produir-se successos luctuosos.

Diu que go de Castilblanco es pot qualificar com un fet en absolut allé a la vaga.

Acaba dient que si hi ha quelcom que sembli com inductor d'aquests successos, es farà justícia i s'aplicarà la llei sigui qui sigui.

EL PRESIDENT anuncia que la pregunta es converteix en interpellació.

SABORIT en nom de la minoria socialista contesta al senyor Hidalgo i subscriu les paraules del ministre de la Governació de què es faci justícia.

Per als socialistes la qüestió en tot moment ha estat el descobriment de la veritat.

Afegeix que no vol avançar res, ni tan sols contestar al senyor Hidalgo en la insidia que ha llançat damunt dels nous i vells socialistes, parlant dels vells i nous radicals.

Es refereix també al que ha dit el senyor Hidalgo que els socialistes aspiren a certs llocs en les "cochueles" del ministeri del Treball.

Suposa que aquesta paraula "cochueles", la haurà pronunciat el senyor Hidalgo en l'apassionament de l'oratori.

HIDALGO: L'he pronunciat conscientment.

SABORIT repta el senyor Hidalgo que provi que algun socialista de Badajoz té algun càrrec al Ministeri del Treball.

Afegeix, que està cansat que es digui que els socialistes sols serveixen per atribuir-se "enchufes".

(Segueix a la pàgina 4)

L'OBRA DE GOVERN DE LA GENERALITAT REALITZACIONS

Per M. Rossell i Vilar

Una de les obres reeixides de la Mancomunitat de Catalunya era el Departament d'Agricultura. La Dictadura, en malferir les institucions culturals de Catalunya, no oblidà pas la dissolució dels Serveis Tècnics d'Agricultura i Ramaderia, ni de capgirar l'ensenyament agrícola, tant per dintre com per fora. L'ensenyament fou encarregat a homes que, llevat de poques excepcions, o eren estranys a les ciències agropecuàries o eren incapaces per al professorat. Per fora, perquè no es veïa la importància que la Mancomunitat havia donat als serveis i ensenyaments agrícoles, destinà l'edifici que ocupaven aquestes organitzacions a hotel per als forasters amics de la Dictadura. Així, quan per l'Exposició una cambra vella cinquanta pesetes en hotels de segon ordre, per deu pesetes, aquests hostes, obtenien una pensió completa amb cambra confortable, com difícilment no haurien trobat en cap hotel.

Immediatament que les circumstàncies ho permeteren, Macià desglusà el Departament d'Agricultura del de Foment i al cap de pocs dies aquell noi deixava d'ésser conseller.

La intenció que caracteritzava Macià li permeté fer-se càrrec en un moment de la importància que tenia la reorganització del Departament d'Agricultura, i la força econòmica i social de la nostra pagesia. I volgué ésser ell mateix el conseller d'Agricultura i volgué ésser ell també el President del Consell d'Agricultura, Ramaderia i Boscos, Consell que, per la seva iniciativa, creava en possessió del càrrec de conseller d'Agricultura. Amb aquesta determinació, el President del Govern de la Generalitat significava que es volia recuperar el temps perdut i que donava a la pagesia rural tota la importància que es mereix.

El dia que es constituí el Consell d'Agricultura, Ramaderia i Boscos, el President traçà el programa que s'havia de portar a cap. Les qüestions principals del seu discurs foren dues: la primera, posar en condicions d'actuació immediata els serveis tècnics i millorar l'ensenyament en el que bonament hom pogués; la segona, estudiar amb calma tot el que es pogués fer per a la nostra pagesia agro-pecuària-forestal, d'acord amb les atribucions de l'Estatut. En la primera d'aquestes qüestions, el President advertí que hi anava involucrat un cas que esperava justícia. Era, que gairebé tots els professors i tècnics del Departament d'Agricultura de la Mancomunitat havien estat vexats per la Dictadura i calia, des del moment que s'organitzava el Departament d'Agricultura, reparar aquesta injustícia.

En caure la Dictadura, entre el disgust que a la pagesia havia causat l'absència de serveis i l'actuació d'una ensenyança ineficaç, era d'esperar que es produiria una reacció defensiva contra la negligència i contra l'exotisme per part de la Diputació Berenguer. No fou així. La segona Dictadura es comportà com influida per la primera. L'ensenyança, que en temps de la Mancomunitat era lliure, passà a ésser intervinguda directament per Madrid. Els serveis tècnics, que en temps de la Mancomunitat foren muntats posant molta cura en escollir el personal tècnic, la segona Dictadura cobrí les places seguint el procediment semblant al de la primera.

En proclamar-se la República catalana, el joc de la política portà de conseller d'Agricultura un noi que tot seguit donà proves

d'incapacitat per al càrrec que exercia. Aquesta falla no passà desapercebuda del President de la Generalitat.

que enfront de la Dictadura donava proves de civisme i posar l'Escola i els Serveis en la situació que mereixia la confiança de la pagesia.

Vençuda aquesta primera etapa, hom posarà, tot seguit, el cap a l'agulla per a la segona. El Consell d'Agricultura, Ramaderia i Boscos, sota la presidència de Macià, va començar el treball d'estructurar l'ensenyament i els serveis agrícoles d'acord amb les àmples facultats que, en aquest punt, són reservades a l'Estatut.

que enfront de la Dictadura donava proves de civisme i posar l'Escola i els Serveis en la situació que mereixia la confiança de la pagesia.

Vençuda aquesta primera etapa, hom posarà, tot seguit, el cap a l'agulla per a la segona. El Consell d'Agricultura, Ramaderia i Boscos, sota la presidència de Macià, va començar el treball d'estructurar l'ensenyament i els serveis agrícoles d'acord amb les àmples facultats que, en aquest punt, són reservades a l'Estatut.

NOSALTRES ELS HO ADVERTIM

Tota la gent que ha quedat parada amb la nostra victòria i que encara ha quedat més parada pel fet que després de vuit mesos d'estar anunciant la nostra mort — a causa que, segons ells, dintre de l'Esquerra Republicana de Catalunya els uns als altres ens menjàvem les tripes — resulta que en lloc d'haver-nos mort, estem més freds que mai, i fem feina, i estem disposats a fer-ne encara molta, i per molta estona, tota aquesta gent ha posat de moda una frase amb la qual es pensa haver descobert la pólvora.

Diu: "Una cosa és Catalunya i una altra cosa és l'Esquerra". Ho ha dit "La Publicitat", ho ha dit tot doctoral, Pol, des de "La Veu", ho ha dit el senyor Solà Cañizares, ho ha dit "La Vanguardia" amb el seu to més solennal, ho ha dit tota la premsa de dreta de Madrid a la qual no convé que l'Esquerra governi. Fins l'altre dia els diaris varen dir que ho havia dit Marcellí Domingo, i no volem creure que sigui veritat perquè Marcellí Domingo sempre diu coses intel·ligents.

Una cosa és Catalunya i una altra cosa és l'Esquerra. Si senyors. I tant que són dues coses diferents. Una cosa és un país, i un altre un partit de dins d'aquest país. Nosaltres no ens atribuïrem mai la representació total de Catalunya mentre el 100 per 100 dels ens cens

no ens voti. Això és ben clar. Però mentre ens voti — com ens ha votat —, un 70 i un 80 per 100 del cens de Catalunya, nosaltres podem dir que si una cosa és Catalunya i una altra cosa és l'Esquerra, és evident amb les proves del resultat d'unes eleccions fetes sense trampa, que l'Esquerra és un 70 i un 80 per 100 de Catalunya. I això no hi ha ningú que ho pugui negar, i serà una veritat incontrovertible fins que en unes altres eleccions fetes també sense trampa no s'alterin les xifres.

Tot això que diuen els diaris dels partits fracassats, que del dia 28 de juny ençà les coses han canviat molt i que ara ja no tenim al nostre darrera els ciutadans que hi tenien, són ganecs d'enganyar-se. Més val que no s'hi ilusionin massa, perquè tant la Lliga com el Partit Catalanista Republicà, si s'hi fan massa ilusions, és fàcil que es trobin amb què en les eleccions vinentes, en lloc del 80 per 100 del cens, tinguem el 85 i aleshores encara tindran un disgust més fort que els que tingueren el 12 d'abril i el 28 de juny.

El que passa és que nosaltres hem posat les coses al seu lloc, i els que se n'han hagut d'anar, i hi estan conformes. Abans quan es parlava de Catalunya només sortia la Lliga. No es podia dir, aplicant la frase, "una cosa és Catalunya i una altra la Lliga". Catalunya era la Lliga, i la Lliga era Catalunya, perquè els altres que no érem de la Lliga no podíem ni respirar. I passava que a Espanya no hi havia ningú que ens pogués veure perquè es pensaven que Catalunya era un país de capellans i de patrons estira-cordetes. Catalunya era la Lliga tot i que la Lliga no havia pogut votar-se mai de representar el cens del nostre poble en una proporció tan gran com la que ara l'Esquerra es pot alabar de tenir. La Lliga representava un 30 o un 40 per cent del cens de Catalunya, però el que és els altres, ja podíem amagar-nos sota terra, perquè no més tenia dret a parlar en nom de Catalunya i a negociar amb el rei i amb els seus Governos la pau i la tranquil·litat de Catalunya, la Lliga Regionalista. Era la Lliga la que en nom de Catalunya demanava als Governos de Madrid generals que tinguessin com menys consciència millor, per a poder imposar el seu ordre social a còpia de llei de fugues, i era la Lliga Regionalista la que en nom de Catalunya promedia ajut al general Primo de Rivera perquè aquest fes el cop d'Estat, perquè al cap de dos dies fos publicat el decret contra la llengua, contra la bandera i contra l'esperit de Catalunya.

Aquest desfici contra l'Esquerra és comprensible, perquè tota aquesta gent que arden ara gent que amb la Monarquia estaven acos-

tumats a manar i ara encara no se saben avenir que se'ls hagi acabat i que s'ho hagin de contemplar d'un tros lluny. Cal que uns i altres es posin sobre si i reflexionin. La revolució es feu precisament per a treure'ls. Per a treure'ls a ells i tot el que representen. Si es pensaven que la República, moviment d'esquerra, havia vingut perquè els partits que l'havíem dit estèssim al Poder quatre dies, i després tot fet compliments els delzéssim tornar a pujar, com si no haguessin passat res, van molt equivocats. Proclamar la República no vol dir res. Donar-li l'estructura que el país demana és el que interessa. I aquesta estructura no la hi poden pas donar les dretes, tant si són regionalistes com si són catalanistes-republicanes. La hi hem de donar les esquerres, i a Catalunya l'hi ha de donar el nostre partit, que no és evidentment Catalunya, però que és autènticament un 70 i un 80 per 100 de Catalunya. Aquest 70 i 80 per 100 de Catalunya no ens va votar perquè sí, ni perquè li donàvem ni perquè li donàvem més que ens va votar lliurement després de sentir-nos i de conèixer per a pa el nostre programa, de manera que nosaltres tenim el compromís de dur-lo a terme, amb la força que dona el dret de majoria, tot i tenint en compte — encara que ells no el tinguessin quan manaven sense tenir tanta força representativa — que hi ha unes petites minories que sempre tenen dret a ésser escoltades, que per això són en règim de democràcia, de llibertat i de liberalisme. Però nosaltres tenim el deure de complir amb aquest 70 i 80 per 100 de Catalunya.

Una cosa és Catalunya i una altra cosa és l'Esquerra. És evident. Si l'Esquerra i Catalunya fossin una mateixa cosa, això seria una bassa d'oli i el públic que compra diaris no tindria la desgràcia d'haver de llegir la restallera de besties que — dit sigui amb tot el respecte al dret de les minories de dir el que els plagui, però dit sigui també per a servir lleialment la veritat —, es publiquen en els diaris que voldrien que Catalunya fos ells, per veure si en podien fer algun quartet.

Serà molt bo per a llur salut que no es prenguin les coses tan a la valenta, i que cerquin una resignació ben cristiana. Ja fa massa temps que aquesta desesperació dura, i aquestes coses acostumen a donar mal resultat. Seria bo que tots els que encara no han patit el nostre triomf, cerquessin de distreure's, perquè sinó, hi deixaran la salut. La tasca que nosaltres hem de fer no és de dos dies ni de dos anys. Vol dir que no esperin que puguin tornar a pujar així com així. I com que l'espera haurà d'ésser llarga, nosaltres tenim el deure d'advertir-los-ho, perquè després no diguin.

Senyors Diputats: Tal com escau a un home senzill i modest, investit però, d'una invisible i honorable gramalla, sense que les paraules seves puguin comprometre res més ni ningú més que el que les pronuncia, dec haver de dir l'estranysesa que em causa l'haver estat convocat per tal de tractar de l'aprovació d'una pròrroga de pressupostos i el trobar-me amb què una minoria s'entesta a plantejar un debat polític, deixant de banda la qüestió administrativa. I és el més remarcable que els distingits diputats que per les seves condicions intel·lectuals, vénen a formar una minoria gairebé encéfalica, cerquen les derivacions polítiques amb un criteri baix de sostre, sense plantejar un debat d'elevació política, en el qual exposessin els seus doctrinarismes i conceptes propis, amb altesa de mires que justificassin una discussió d'envergadura, sinó que descendeixen al terreny minúscul d'unes al·lusions insidioses, pròpies d'una picabaralla partidista, adequada per a un Ajuntament, però d'un Ajuntament rural sense consciència dels amplies horitzons que comporta l'hora present de Catalunya.

Car no hauríem de perdre de vista que la cosa essencial és ara en una política verament catalana, mereixedora dels dictats de nacional i patriòtica, que som aquí precisament per a lluitar per l'adveniment de l'Estatut, que tenim damunt nostre molts ulls hostils, que s'otgen el nostre comportament per tal de fer-ne un arma contra la nostra aptitud de govern, i que tots els nostres esforços no han de tenir altra fita que l'acabament d'aquest règim de provisionalitat. En definitiva, no ens interessa altra cosa que arribar a la fi del nostre comès de diputats, quant més aviat millor, perquè serà el senyal de l'aprovació de l'Estatut de la lli-

bertat i que haurà arribat l'hora sagrada en la qual Catalunya reapregui en les seves mans, el govern dels destins propis.

(El president senyor Companya, prega l'orador que es cenyeixi al debat.)

Valg, doncs, a acabar dient, que si en entrar estava disposat a votar la pròrroga del pressupost a ulls clucs, per raó de la confiança que em mereix el Consell i el seu digne President, ara, després del detallat anàlisi del projecte amb el qual el senyor Esteve ha provat les condicions d'estudi que l'adornen, i de la magnífica exposició amb què el senyor Giraló li ha contestat, demostrant que la seva modestia cobria la seva vàlua i coneixements positius, votaré la pròrroga amb plena consciència que és l'única cosa adient a fer en els moments actuals, demanant als meus companys diputats, que també ho votin unànimement.

Es palesa la contradicció entre el senyor Bofill que argumenta no posseir dades ni temps suficient per a discutir el pressupost i el treball adduït pels seus companys de minoria que arriba a la crítica minuciosa dels detalls de cada partida i és també digne de subratllar, que mentre es queixa que no s'hagien fet pressupostos nous, els únics que mereixen la seva aprovació, siguin els de les ex-Diputacions provincials, precisament aquells que no porten cap adaptació i són els mateixos de la dictadura sense mostrar cap renovació adient a l'esperit revolucionari.

Finalment, m'adhereixo a les manifestacions de l'amic directe, senyor Gassó, i agraeixo que, essent diputat per les comarques de Tarragona, el règim de la Generalitat, em permeti discutir, preclarament, el pressupost de Barcelona, i que afectat per aquest debat,

—Ja podeu venir, ja. No em convé pas augmentar el nombre dels sense-feina.